WENNBERG - MINNE AF U.F. PASCH 1798 - INST. TESSIN

Gunnar W. Lundberg
Arkanthionskammaren
Upsala 1924.

MINNE

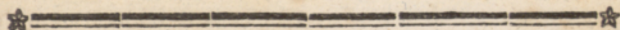
AF

ULRICA FREDRICA PASCH,

LEDAMOT AF KONGL. MÅLARE- OCH BILD-HUGGARE-ACADEMIEN.

Författadt
af
THURE WENNBERG.

Upläst för Kongl. Målare- och Bildhuggare-Academien den 21 Februarii 1798.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Directeuren JOHAN A. CARLBOHM,
1798.

E[illegible] var Tidehvarf som blifvit utmärkt af odling i Vetenskaper och de vackra Konsterne, derunder äfven snillets odling hos det täcka könet, hvilket, skapadt at behaga, medför denna rättighet i alla sina företag, jämväl dem som fordrande djupsinnighet i tänkan, ständighet vid utförningen, tyckas vara utom den krets, hvarinnom Dess yrken vanligen äro bestämde.

Flere Bevis häruppå hämtas utur Historien om Vetenskapernas och Vitterheten i vårt Land: Och Historien om de Fria Konsterne, samt i Anteckningarne om Fru Anna Wattrang utvisar at den namnkunnige Ehrenstrahls Dotter med ärfd böjelse för Målningskonsten, utöfvat den på et sätt som gjordt Namnet utmärkt *) i det af Konstnärer och deras arbeten då lysande tidehvarfvet; skall äfven åt Efterverlden bevara Minnet af Ulrica Pasch, Hvars talang Samtiden erkänt och med en särskilt aktning hedrat.

Ulrica Fredrica Pasch född i Stockholm år 1735 d. 10 Julii, var Dotter af Porträtte-Målaren Lorentz Pasch och Dess Hustru Anna Helena Beckman, hvars Fader var den i sin tid för redlighet, förstånd, arbetsamhet och höga ålderdom namnkunnige Borgaren i Stockholm och Riksdagsmannen Olof Beckman.

Lorentz Pasch hade från sin barndom njutit undervisning i tekning och målning hos sin Fader Dankwardt Pasch, Embets-Målare,

*) Af Hennes hand äro målade åtskillige i Kongl. Hof-Rättens Domsal upsatte Porträtter.

Hvart Tidehvarf som blifvit utmärkt af odling i Vettenskaper och de vackra Konsterne, framvisar äfven snillets eldighet hos det täcka Könet, hvilket, skapadt at behaga, medför denna rättighet i alla sina företag, jämväl dem som fordrande djupsinnighet i tankan, ihärdighet vid utöfningen, tyckas vara utom den krets, hvarinnom Dess yrken vanligen äro bestämde.

Flere Bevis häruppå hämtas utur Historien om Vettenskaperne och Vitterheten i vårt Land: Och Historien om de Fria Konsterne, som i Antekningarne om Fru Anna Wattrang utvisar at den namnkunnige Ehrenstrahls Dotter med ärfd böjelse för Målningskonsten, utöfvat den på et sätt som gjordt Henne utmärkt *) i det af Konstnärer och deras arbeten då lysande tideskifte; skall äfven åt Efterverlden bevara Minnet af Ulrica Pasch, Hvars talang Samtiden ärkänt och med en rättvis aktning hedrat.

Ulrica Fredrica Pasch född i Stockholm år 1735 d. 10 Julii, var Dotter af Portraitte-Målaren Lorentz Pasch och Dess Hustru Anna Helena Beckman, hvars Fader var den i sin tid för redlighet, förstånd, arbetsamhet och höga ålderdom namnkunnige Borgaren i Stockholm och Riksdagsmannen Olof Beckman.

Lorentz Pasch hade från sin barndom njutit undervisning i tekning och målning hos sin Fader Dankwardt Pasch, Embets-Målare-

*) Af Hennes hand äro målade åtskillige i Kongl. Hof-Rättens Domsal upsatte Portraitter.

Ålderman i Stockholm, bördig från Lübeck och inkommen i Riket under den för Konſterne gynnande tiden då Konung CARL XI:te med frikoſtighet och omvårdnad upbragte dem til ſådan högd, at Artiſten icke allenaſt träffades i deſs egentliga Claſs, utan äfven i hvar Embets-Målare, i hvar Handtverkare hvars arbete och näring grundades på kännedom af tekningens tilbörliga utöfning.

LORENTZ PASCH med en god grundläggning förvärfvade ytterligare färdighet i Konſten hos DAVID KRAFT, i hvars Attelier han upnådde den ſkicklighet ſom utmärker alla af honom målade Portraitter, hvaraf Deſs egit och Deſs Svärföräldrars finnas bland Deſs Sons ſamlingar.

Ännu under LORENTZ PASCH läro-år blefvo tiderne för Konſterne förändrade.

Med uphörandet af CARL XI:tes fredliga Regering, dels minſkades, dels förſvunno tilfälligheterne för Artiſternes både öfning och bärgning: och en, på et långvarigt och mattande krig, följande allmän briſt förſatte Konſtens Idkare så mycket mer i förluſt af nödig utkomſt, ſom denſamma berodde af Medborgares välmåga hvilken nu mer icke var til finnandes.

Denna förändring blef ſmärtſam för KRAFT, LEMBKENS och de Konſtnärer hvilka öfverlefvat den för dem och Konſterne lyckliga conjuncturen ſom, ehuru kort, varade näſtan så länge ſom Konſterne blomſtrat i Sveriget hvareſt de i allmänhet förſt vunno ſit anſeende ſedan Konung CARL XI tillträdt Regeringen.

Por-

Portraite-Målningen är väl äldre. Äfven gammal i vårt Land betraktad såsom endast nyttjad at bibehålla minnet af Personers anlets-drag och utseende, hvilket ändamål väl kan vinnas fast målningen saknar behag, Proportio-[illegible] och teckningen i det hela är [illegible] [illegible].

Portraite-Målningen är dock ganska ung i Sverige räknad från den tiden då teckning och färghållning begynte at den [illegible].

Konung Gustaf I, så mohn om Byggnads-konsten hvilken under Dess vise Regering ansenligen förädlades, hann ej sträcka omsorgen til öfrige grenar i Konsterne.

Portraite-Målningen förblef under Dess och de öfrige Wasa Konungarnes tid i sit forna skick utan synnerlig förbättring och smak i utförningen. Desse [illegible] på en gång och gode Portraiter erhöllos sedan Drottning Christina inkallat från Brabant en van Dyks Eleve David Beck som, utom Drottningens Portraite, i lefnads storlek, målade Generalerne som anförde det Tyska kriget, af hvilka målningar sedan blifvit graverade af sine ypperligaste Kopparstickare Sverige ägt i Herr Samuel Jeremias Falck.

David Beck kan således räknas för den första Portraite-Målare i vårt Fädernesland hvaruti, på samma tid, vistades en annan benämd [illegible] och en Fransysk [illegible] [illegible] som egenteligen var Historie-Målare, men här målade goda Portraiter hvilka dock mindre gjordt honom hos oss högkommen än dess företag at med en grofva smink färg utmåla Svenska lynnet i anseende til Kon-

[illegible] i Stockholm, [illegible] Lübeck och [illegible] för Konstner- ne [illegible] Carl XIte [illegible] tillbragte dem [illegible] träff- [illegible] hvar [illegible] grundades på kännedom af [illegible] utöfning.

[illegible] Fasch med en god grundlägg- [illegible] i Kon- [illegible] Kraft, i hvars [illegible] han [illegible] Skicklighet [illegible] alla [illegible] Porträtter, [illegible] Sons [illegible]

[illegible] under Lorentz Pasch [illegible] Mål- [illegible] för Konstens [illegible]

Med upphörandet af Carl XItes fredliga [illegible], och [illegible] til- [illegible] och [illegible] och [illegible] Konstens [illegible] uti- [illegible] af Mål- [illegible]

[illegible] för Kraft, [illegible] hvilka öfver- [illegible] och Konstens [illegible] i Sveri- [illegible] Konung Carl XI [illegible] Re- geringen.

För-

Portraitte-Målningen är väl äldre, äfven gammal i vårt Land betracktad såsom endast nyttjad at bibehålla minnet af Personers anletsdrag och utseende, hvilket syftemål väl kan vinnas fast målningen saknar behag, Draperiet sanning och tekningen i det hela är aldeles uragtlåten.

Portraitte-Målningen är dock ganska ung i Sverige räknad från den tiden då tekning och färghållning begynte at den utmärka.

Konung Gustaf I, så mohn om Byggnadskonsten hvilken under Dess visa Regering ansenligen förädlades, hann ej sträcka omsorgen til öfrige grenar i Konsterne.

Portraitte-Målningen förblef under Dess och de öfrige Wasa Konungarnes tid i sit fordna skick utan synnerlig städning och smak i utförningen. Denna inträffade på en gång och gode Portraitter ärhöllos sedan Drottning Christina inkallat från Brabant en van Dyks Eleve David Beck som, utom Drottningens Portraitte, i lefnads storlek målade Generalernes som utförde det Tyska kriget, af hvilka målningar flere blifvit graverade af den ypperligaste Kopparstickare Sverige ägt i Becks Samtida Jeremias Falck.

David Beck kan således räknas för den första Portraitte-Målare i vårt Fädernesland hvarest, på samma tid, vistades en annan benämd Munichhoffen och en Fransysk Artist Bourdon som egenteligen var Historie-Målare, men här målade goda Portraitter hvilka dock mindre gjordt honom hos oss hogkommen än dess företag att med en ganska mörk färg utmåla Svenska lynnet i anseende til Kon-

ſterne genom den berättelſe Han utſpridt om de bekanta Taflorne af CORREGE, dem Han påſtod nyttjades til Fönſterluckor i Drottning CHRISTINAS Stall när han fick dem af Drottningen: Et påſtående, ſom R. R. Grefve CARL GUSTAF TESSIN i et af ſine tryckte Bref tyckes anſe trovärdigt, men ſom Cancellie-Rådet BERK grundeligen vederlägger i deſs år 1770 tryckte *Afhandling om Konſterne i Sverige.* Det är åtminſtone viſst at efter DAVID BECK fleres händer och genie ſyſſelſattes med Portraitte-Målningen: och Artiſter funnos til ock med i Enſkiltes hus, där man den tiden viſste at ſätta värde på Konſterne.

En ganſka ſnäll Blomſter-Målare vid namn JONSON, från Brabant, uppehöll ſig hos DE BESCHiſke Slägten på Forſsmarks Bruk och för deſs räkning allena utöfvade ſin Konſt, hvaraf de vackraſte vedermälen förvaras på Fullerö Stamgods, tilhörigt *Grefvelige* CRONSTEDTſke *Familien* ſom af den förenämde härſtammar.

Bemälte Blomſter-Målares egit Portraitte, måladt af honom ſjelf, underhåller aktningen för den tidens goda ſtyle i Portraittet ſom upnådde ſin högd ſedan EHRENSTRAHL återkommit från ſina Utrikes reſor dem en Svenſk Herre påkoſtade, ſäkerligen af kärlek och nit för Konſtens tilväxande.

EHRENSTRAHL anſes mer ſåſom Hiſtoriæ än Portraitte-Målare, hvilket ſednare Han kanſke egenteligen var.

Verkelig förtjenſt i den förra Målningsgrenen kan honom likväl icke betagas, ehuru deſs ſträngare Granſkare velat igenſöka förträff-

oh!

träffligheten af deſſa taflor i copieringar och imitationer efter CORREGGIOS både teckning och färghållning med omſtändlighet ſom ögonligen ej är kändbar, hvarken hos honom eller hvar Målare ſom målar och utför Hiſtorien i deſs tillhöriga ſtycken.

Om i Målningen, efterapningen af en ypperlig Målares ſtyle ſkulle göras ſig ſelf til copiering, är ju denſamma äfven ſå til värd, ſom när den, med en lika noggranhet lämpas efter de vackra Antiquerna?

Blir Taflan fullkomlig, är ändamålet vunnit: och det blir den i ſamma mohn målningen äger rörelſe, värma och ſanning i bildningen af det Hiſtoriſka eller Allegoriſka Ämnet, antingen Figurerne däri ſkulle vila ſådana Hufvuden ſom träffas på CORREGGIOS dukar eller på ſina ſtoder af APOLLO på BELVEDERE och VENUS DE MEDICIS.

Såſom Hiſtorie Målare i ſin egenteliga bemärkelſe har EHRENSTRAHL i alla fall gifvit oomtvifvelige öfverdömen af ſitt och ſnillets rikhet ſom, til åſkådandes är, hvar Hiſtorie-Målare borde i ſådana ſammanhang efterträder, måſte ſtälla ſig til efterrättelſe.

I Djurmålningen var EHRENSTRAHL ypperlig och i Portraitet ägde Han en ſtändig behaglighet ſtyrka ſom var en följd af de ſtudier Han gjort i Hiſtorie-Målningen där grund och uplyſning för alla afdelningar i Målare-Konſten bör ſökas.

Under den mängd Portraiter EHRENSTRAHL i verlden utſtält tilägnas honom arbeten ſom hvarken honom tilhöra eller ſkola deſs ſnillets gifvna de. Sådant ſker väl icke af kännare men

fornte genom den berömde [illegible] utspridt om de bekanta Fabrerne af [illegible], dem Han [illegible] i Drottning Catharinas [illegible] och [illegible] af Drottningen [illegible] Carl Gustaf Tessin [illegible] Bref [illegible] Rådet [illegible] år 1770 [illegible] i Swerige. [illegible] Beck [illegible] Porträtt-[illegible] et och [illegible]

[illegible] Målare vid [illegible], uppehöll sig hos [illegible] på [illegible] bruk och [illegible] den Konst, hwaraf de [illegible] förwaras på [illegible] som är den [illegible] här-[illegible]

Berömde [illegible] Målarens egit Porträtt, målat af honom sielf, underhåller [illegible] i Porträtter som [illegible] ifrån sitt [illegible] en Swensk Herre [illegible] af [illegible] för [illegible]

[illegible] Målare, hwilka [illegible] Han [illegible]

[illegible] i den [illegible] [illegible] ej [illegible] wetat [illegible] fran-

träffligheten af dess taflor i copieringar och immitationer efter CORTONNAS både tekning och färghållning: En omständighet som visserligen ej är klandervärd hvarken hos honom eller hvar Målare som målar och utför Historien i dess tilbörliga storhet.

Om i Målningen, eftertagningen af en ypperlig Mästares Style skulle närma sig ända til copiering, är ju densamma äfven så lofvärd, som när den, med en lika noggranhet lämpas efter de vackra Antiquerne?

Blir Taflan fullkomlig, är ändamålet vunnit: och det blir den i samma mohn målningen äger rörelse, värma och sanning i bildningen af det Historiska eller Allegoriska Ämnet, antingen Figurerne däri skulle visa sådane Hufvuden som träffas på CORTONNAS dukar eller på Bild-Stoderne af APOLLON DE BELVEDER och VENUS DE MEDICIS.

Såsom Historiæ Målare i sin egenteliga bemärkelse har EHRENSTRAHL i alla fall gifvit aktningsvärde efterdömen af flit och oförtrutenhet som, til önskandes är, hvar Historiæ-Målare honom i sensta framtiden efterträder, måtte ställa sig til efterrättelse.

I Djurmålningen var EHRENSTRAHL ypperlig och i Portraittet ägde Han en ständigt bibehållen styrka som var en följd af de studier Han gjort i Historiæ-Målningen där grund och upöfning för alla afdelningar i Målnings-Konsten bör sökas.

Utom den mängd Portraitter EHRENSTRAHL värkeligen målat tilägnas honom arbeten som hvarken honom tilhöra eller öka dess anseende. Sådant sker väl icke af kännare: men

mängden fom icke är det, och Författare til Befkrifningar öfver Kongl. Slott och där befintlige Konftftycken, fammanblanda fleres arbeten och dels tillägga EHRENSTRAHL SYLVII Takmålningar, dels anfe af EHRENSTRAHLS hand alt hvad utur defs, med Elever rikt förfedde Atteiler utkommit.

Denna fammanblandning torde ock, til någon del, härleda fig från den i många andre mål rådande grundfatfen, at den Perfon fom mäft fynes, mäft firas och genom händelfernes fkick mäft af lyckan är gynnad; framför alla andra ockfå känner alt, uträttar alt och för alt fom blifver uträttadt bör hedras.

EHRENSTRAHL var i denna belägenhet. Han rönte et det mäft utfträckte fkydd och förtjente det. Med et Honom tillagt Perfonligt anfeende, förenade Han enfkildt förmögenhet: och i alla tider hafva deffe lyckans tilfälligheter enfamt varit mägtige nog at tildraga fig aktning. Flere omftändigheter bidrogo således dertil at EHRENSTRAHL fyntes framom de med Honom famtida fkicklige Konftnärer: och den billiga igenfinnes i hans ogemena flit och mängden af Hans ftora arbeten.

EHRENSTRAHL dog och efterträddes i fyflan at vara Konungens förfte Målare af DAVID KRAFT, en utmärkt Konftnär, fom dock endaft fyffelfattes med Portraittet hvilket, kort derefter, blef den enda gren af de vackra Konfterne fom kunde utöfvas fedan de öfrige aldeles aftvinade genom tidernes fkick och dermed förknippade bekymmerfamme omftändigheter. Deffa oagtadt fortfor DAVID KRAFT i den lofvärde omforgen at tildana Elever: En omforg den Han, likfom defs famtida Konftnärer anfåg

fåg

sig icke allenast för en pligt mot Konsterne och en skyldig erkänsla för [illegible] förmoner, utan äfven såsom [illegible] ut sin egen ypperligaste [illegible].

I K[illegible] Skolor [illegible] således icke arbetande [illegible] fått arbete och [illegible] för-tiden deraf, så at de flesta [illegible] öfvergifva Riker, så Sverige, som i [illegible] andra Land [illegible] Artister, [illegible] i Desses Barn Konstnärer *), hvilka til Wien, London, Bäjern och flere ställen i Europa med-förde talanger som både utmärkte dem, och hedrade det Land, hvarest de sine insigter för-värfvat. Bland dessa D. KRAFTS Elever be-finna sig äfven LORENTZ PASCH som likväl, efter at hafva tilbragt någon tid i England, återkom til Fäderneslandet hvarest med den lätthet som vanligen [illegible] dess lynne emot Konsterne [illegible] sina [illegible] än det verkeligen var.

Systemet i Portraitte-Målningen var ej mycket förändradt: Den förre sammansättnin-gen i [illegible]: Lefnads Stycken allena för-behållen de Kongliga Portraitterne som målades af SCHRÖDER: Knästycket förekom sällan och det Historierade Portraitet blef snart utom all fråga.

Den nu rådande Indragenheten i [illegible] så väl som [illegible], verkställde äf-ven Målningen af Portraitter hvari ansiktets stor-lek, Figurernes mängd och Artistens tid, blefvo betydande artiklar för inskränkning och spar-samhet.

*) Bland dessa befinna sig [illegible], [illegible], de MARKS och [illegible].

fåg icke allenaft för en plikt mot Konfterne och en fkyldig ärkänfla för åtnjutande förmohner, utan äfven fåfom ländande til fin egen ypperligafte tilfredsftällelfe.

I Krafts Atteiler felades således icke arbetande Ynglingar faft arbete och utkomft felades dem, få at de flefte nödgades öfvergifva Riket, då Sverige, fom i deras Fäder från andra Land ärhållit Artifter, återlämnade i Deffas Barn Konftnärer *), hvilka til Wien, London, Bäjern och flere ftällen i Europa medförde talanger fom både utmärkte dem, och hedrade det Land, hvareft de fine infigter förvärfvat. Bland deffa D. Krafts Elever befann fig äfven Lorentz Pasch fom likväl, efter at hafva tilbragt någon tid i England, återkom til Fäderneslandet hvareft med den lätthet fom vanligen åtföljer Ungdomen, tidens lynne mot Konfterne föreföll honom mindre trögt än det värkeligen var.

Syftemet i Portraitte-Målningen var nu mycket förändrat: Den ftore fammanfättningen i aftagande: Lefnads ftorleken allena förbehållen de Konglige Portraitterne fom målades af Schröder: knäftycket förekom fällan och det Hiftorierade Portraittet blef fnart utom all fråga.

Den nu rådande indragenheten i enfkilte få väl fom Rikshushållningen, omfattade äfven Målningen af Portraitter hvari dukens ftorlek, Färgornes mängd och Artiftens tid, blefvo betydande artiklar för infkränkning och fparfamhet.

*) Bland deffa befunno fig Meytens, Dal, de Marez och 3 Rikter.

Man återgick så småningom til det äldsta syftemålet med Ansigtets afbildande, fast man numera älskade at finna det väl utfördt och enligt Konstens reglor.

Detta upfyltes af ARHENIUS och PASCH ända til den tid då i Portraitte-Målningen inträffade en så betydelig omvändning, at desse Artister, och de yngre som då Portraitte-Målningen idkade, både blefvo modfälde, rådlöse och brödlöse. Det skedde när Pastellmålningen i sin behagande nyhet visade sig för det Svenska ögat som kanske, i alla tider, omtyckt nyheter och ännu mindre kunde motstå verkan af denna som frambragtes i fullkomlighet af LUNDBERG hvilken, i detta intagande målningssätt, förvärfvat sig ypperlig färdighet i ROSALBAS Schola.

ROSALBA, redan såsom Fruntimmer beundrad för talangen, blef, för sin Kritmålning, nästan förgudad i Paris: och en naturlig följd var at Des Eleve skulle röna en derefter noga afpassad aktning i Stockholm hvarest man den tiden i alt, från moden i lefnadssätt til ock med systemet i tänkesättet, synnerligen älskade hvad som var Fransyskt.

Följden blef ockstå den at hvar och en, som ville låta aftaga sig, lät värkställa det i Pastelle. Man granskade ej om tekningen, om sammansättningen och städningen var densamma i den nya Konstmålningen som i de hittils i Olja utförde Portraitter och, som än besynnerligare var, man granskade ej priset. Utan minsta invändning betaltes lika summa för ett litet Pastellstycke som man, i förra tiden, gaf för det i olja målade Portraittet i natur

tarliga Fransken. Och alla teckningar, som äro gjorde i Pastelle. Det var Publicum Observations-ögon hvarken inåt eller nästan haft någon förtjenst: och vid Expositionen kunde den kosteliga Franska skolan icke annat än finna denna Målning matt, tung, mörk samt Pastellen som under ett glänsande glas bjärt och liflig, upväckte detta läsliga rop i hvilka förtjusningen sig vanligen utbreder.

Denna öfverdrifna benägenhet at beundra och uphöja det fina Objectet framstående förtjenst, orsakar stundom en kallsinnighet för andre Objecter endast för det de äro bättre: och denna benägenhet, blott grundad i modet och det lättköpta nyttet, synes sig likväl fäster til något annat ämne som äger den förtjenande egenskapen at vara nytt.

Anspråk på ett verkligt värde bibehåller dock alltid den konst, som utföres enligt de oföränderliga regler som föreskrifva sanning i teckning, i effecten, i coloriten och sammansättningen så väl i hvar del som det hela af ett konstverk hvilket, utan denna hufvudsakliga egenskap at äga, väl kan förvåna det öfver svalvande ögat, men ej bestämma det rätta värdet.

Ovanligheten af rychers arbeten finnes ännu i Salons Paris där Roslins dyrkade konst, ännu Konstälskaren, så ordnade det i anseende at Målare-Academien ställa den ännu fästigt, det någon Konstnär kunde af Academien agreeras på en Pastell-Målning ehuru ypperligt den och, med hänseende af teckningen, kunde vara infäst. Inlöst i Sver-

Man [illegible] ſå [illegible] til det all-
[illegible] ſyſſelſätta med [illegible] [illegible], ſå
man [illegible] [illegible] [illegible] väl [illegible]
och [illegible] [illegible] regler.

Detta [illegible] af [illegible] och [illegible] til den [illegible] i Porträtts-Målningen in-
[illegible] ſå [illegible] [illegible], at deſſa
Artiſter, och de yngre ſom i Porträtts-Mål-
ningen [illegible], både [illegible] [illegible], räd-
[illegible] och [illegible]. Det [illegible] Paſtellmål-
ningen [illegible] [illegible] [illegible] ſig för
det [illegible] [illegible] ſom [illegible], [illegible] tider, om-
tyckt nyheter och ſinom mindre [illegible] [illegible]
[illegible] af deſſa ſom [illegible] i fullkomlig-
het af [illegible] [illegible], i [illegible] mål-
[illegible], [illegible] ſig [illegible] [illegible] i
Roslins Schola.

Roslin, redan ſåſom Främmande beun-
drad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] en [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no-
ga [illegible] [illegible] i [illegible] hvaraf man
[illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] i [illegible]
til och med ſyſtemet i tänkeſättet, ſymmetri-
gen [illegible] hvad ſom var Franſyſkt.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] at hvar och en,
ſom [illegible] [illegible] ſig, at [illegible] det i
Paſtell. [illegible] [illegible] om teckningen, om
[illegible] och ſkuggningen var [illegible],
[illegible] i den [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] för-
[illegible] i [illegible] [illegible] Porträtter [illegible], ſom en
[illegible] [illegible] man [illegible] et [illegible].
Utan [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ſom man, i ſina [illegible]
dar, gaf [illegible] ſig i [illegible] [illegible] Porträtter [illegible]

[illegible]

turliga ſtorleken. Och alla trängdes om at målas i Paſtelle. Det var likſom Oljemålningen hvarken hade eller nånſin haft någon förtjenſt: och vid jämförelſen kunde den kaſtade Franſyſka blicken icke annat än finna denna Målning matt, tung, mörk mot Paſtellen ſom under ett glänſande glas bjärt och liflig, upväckte deſſa bifalls rop i hvilka förtjusningen ſig vanligen utbreder.

Denna öfverdrifna benägenhet at beundra och uphöja det ſiſta Objectet framſtäldt för ögat, orſakar ſtundom en kallſinnighet för andre Objecter endaſt för det de äro äldre: och denna benägenhet, blott grundad i modet och det lättböjda tycket, flyttar ſig lika ſnart til något annat ämne ſom äger den förtjenande egenſkapen at vara ännu nyare.

Anſpråk på et orubbadt anſeende bibehåller dock altid den konſt, ſom utföres enligt de oföränderlige reglor ſom föreſkrifva ſanning i tekning, i effecten, i colloriten och ſammanſättningen ſå väl i hvar del ſom det hela af et Konſtſtycke hvilket, utan denna hufvudſakliga egenſkap af natur, väl kan förvåna det oviſst ſväfvande tycket, men ej beſtämma det rätta värdet.

Ovaraktigheten af tyckets omdömme viſades ſnart i ſjelfva Paris där Rosalbas dyrkade konſt, innom Mannaåldren, ſå minſkades i anſeende at Målare-Academien därſtädes fann ſkäligt ſtadga, det ingen Konſtnär kunde af Academien agreéras på en Paſtell-Målning ehuru ypperligit den ock, med kännedom af tekningen, kunde vara utförd. Införd

i Sver-

i Sverge, dröjde det icke länge innan den äfven där bringades til det anſeende den rätteligen tilkommer och ſedermera, genom en med tekning förenad ſkicklig utförning, bibehållit, utan at förfördela Oljemålningen, och likſom beſtrida deſs ojäfaktiga företräde.

Innan denna billiga uprättelſe ſkedde, hade likväl Oljemålningens Idkare rönt den ſvåraſte följd af modets verkan i Portraitte-Målningen.

Lorentz Pasch, utan arbete, förlorade ock all hog dertil: ſnart kände Han tyngden af fattigdomen och bekymren ſtego til ſin högd då, genom Deſs Huſtrus död, Hans Hushåll blef aldeles uplöſt och Hans trenne Barn ifrån honom ſkingrade.

Böjelſen för Målningskonſten, redan ſtigen til utöfning hos Sonen, hade förmått honom at, ehuru fattig och utan minſta penninge-tilgångar, reſa utrikes at där ſöka en utkomſt ſom innom Riket tycktes vara utom all förhoppning.

En lika böjelſe hade från ſpädare åren viſat ſig hos den äldre Dottren. Portraitters copierande hade til en början ſyſſelſatt Hennes penſel och upmuntrad af deſſa öfningar vågade Hon et förſök i Originalet.

En Vän var den förſta Ulrica Pasch afmålade: Hennes Mor den andra. Och af kärlek til ſin Bror, hvars omdöme Hon, från förſta til ſiſta ſtunden af ſine företag i Konſten, högt värderade, tilſände Hon Honom, ſom då viſtades vid Målare-Academien i Köpenhamn, Portraittet af deras Mor de bägge ſå högt älſkade och ſaknade.

Ef-

Efter Moderns frånfälle öfvergafs Ulrica Pasch til en sin aflidne Moders Man Guld- och Silfver-Arbetaren Stjernlöf som Ålder-, som i den för Konsterna och Handtverkernas flora tiden njöt uppmuntring, och förvärfvat sig en smak och skicklighet i teckningen som Han bibringade sin Son, det sir Verkställer med Svenska Stämpel ... ja i vår tid intyga.

Under det Ulrica Pasch förestod styrelsen af Morbrodrens Hus, saknade hon icke tilfällen til öfning och upöfning i sin Konst; och af dessa tilfällen begagnade Hon sig både för at gifva mer förtjenst åt sina teckningar, och för at genom deras fortsättande samla medel hvarmed Hon underhöll sin gamla ålderstigne Fader i dess ålderdom.

Med at til detta höra til sin i arbete kunde aldrig fog derpå sättas hos en så fattig Person som Ulrica Pasch, hvars första arbeten för det Allmänna bestodo uti såkallade copior af de Kongl. Portraiterne ifrån Konung Gustaf I.

Efter det sysselsattes Hon med ... Portraiters förfärdigande hvaruti af alla hennes bedrag Hennes Talang ... mer var bekant, utan äfven en annan orsak den man önskade kunna förnya. Det var der ... pris til Sveriges. Hon fästade sig ... och ... göres mer allvarlig än på ... och dess värde.

Så snart belöningen var uppställd emot arbetet, var likväl Ulrica Pasch därmed nöjd; och då Hon såg sin lilla inkomst ökas, kände Hon sig lyckligare i samma mohn, som

Hon

i Sverge, dröjde det icke länge innan den [illegible] at den anseende den rät-[illegible] och fädernesse, genom sin [illegible] ärlig arbetning, bibe-hålla, utan at förderfva Öfvermålningen, och således behålla sitt [illegible] företräde.

Innom denna [illegible] skedde, hade likväl Öfvermålningens [illegible] den svä-raste följd af [illegible] verkan i Portraite-Mål-ningen.

Lorentz Pasch, som äldre, förlorade och [illegible] Han tyngden af [illegible] och bekymren [illegible] til sin högd då genom [illegible] död, Hans Hushåll [illegible] Barn ifrån hennes [illegible].

Böjelsen för Målning-konsten, sedan sigen til utöfning hos Sonen, hade förmådt honom at, ehuru fattig och utan [illegible] penninge-til-gångar, [illegible] at där söka en utkomst som [illegible] vore icke til för-[illegible].

En [illegible] spådde [illegible] visade sig hos den äldre Dottren. Portraitters copierande hade til en början sysselsatt Hen-nes [illegible] och [illegible] af dessa öfnin-gar [illegible] i Originalet.

En Våg var den första Ulrica Pasch af-målade; Hennes Mor den andra. Och af kärlek til sin Bror, hvars omdöme Hon, från början at [illegible] af [illegible] i Kon-sten, [illegible] värderade, tilsände Hon Honom, som då [illegible] vid Målare Academien i Köpen-hamn, Portraitter af deras Mor de bägge [illegible].

Ef-

Efter Modrens frånfälle flyttade Ulrica Pasch til en ſin aſlidne Moſters Man Guld- och Silfver-Arbetaren Stafhäll den Äldre, ſom i den för Konſterne och Handtverkerierne ſtora tiden njutit undervisning och förvärſvat ſig en ſmak och ärfarenhet i tekningen ſom Han bibringade ſin Son det alt Verkſilfver med Stafhälls Stämpel ända in i vår tid intygat.

Under det Ulrica Pasch föreſtod ſtyrelſen af Morbrodrens Hus, ſaknade hon icke tilfällen til öfning och upöfning i ſin konſt: och af deſſa tilfällen begagnade Hon ſig både för at gifva mer förtjenſt åt ſine målningar, och för at genom deſſas förſäljande ſamla medel hvarmed Hon underhöll ſin gamla näringslöſa Fader i deſs torftighet.

Med en ſå ädel drift til flit i arbete kunde aldrig hog dertil felas hos en ſå ömſint Perſon ſom Ulrica Pasch, hvars förſta arbeten för det Allmänna beſtodo uti ſmärre copior af de Kongl. Portraitterne ifrån Konung Gustaf I.

Efterhand ſyſſelſattes Hon med enſkilte Portraitters förfärdigande hvartil ej allenaſt bidrog Hennes Talang ſom nu var bekant, utan äfven en annan orſak den man önſkade kunna förtiga: Det var det låga pris til hvilket Hon lämnade ſine arbeten och hvarpå oftaſt göres mer afſeende än på ſjelfva Konſtſtycket och deſs värde.

Så ojämn belöningen var afpaſſad emot arbetet, var likväl Ulrica Pasch därmed nöjd: och då Hon ſåg ſin lilla inkomſt ökas, kände Hon ſig lyckligare i ſamma mohn, ſom

Hon

Hon derigenom med ännu mer verksamhet kunde sörja för sin gamle Fader som, under Hennes oafbrutna vård, dog fattig på medel, men rik af den hugsvalelse Fadershjertat känner af glädjen öfver dygdige och erkänsamma Barn: En skatt som den rike stundom saknar och med alt sit guld ej mägtar sig förvärfva.

Ulrica Pasch begrof sin Far och hade nu upfylt alla de pligter den barnsliga kärleken Henne ålade. Lugn innom sig sjelf aftorkade Hon sina tårar och återtog sina Penslar. De tjenade sedermera at underhålla hennes Syster *) som från den tiden blef Hennes stundeliga sällskap.

Det lefnadsfätt Ulrica Pasch nu antagit var så likformigt at, under den tid af 10 år Hon ensam sörjde för sit Hushåll och arbetade i sin Atteiler, liknade den ena dagen den andra: det påföljande året det föregående och hvar stund, använd til et trägit arbete, förljufvades af en nöjd sammanlefnad under hvilken de bägge Systrarne rönte knapphet, men aldrig något som störde sinneslugnet och deras husliga sällhet.

Denna sednare nådde sin höjd, då Ulrica Pasch återsåg sin Bror som under en tid af 15 år uppehållit sig vid Danska och Franska Konst-Academierne och nu, på kallelse, återvände til Fäderneslandet at där gagna med kunskaper dem Han, genom egen flit, utan någons bekostnad sig förvärfvat.

Lo-

*) Hedvig Lovisa Pasch, dog ogit få vickor efter sin Syster.

LORENTZ PASCH *) och Dess Syſtrar utgjorde från denſamma ſtunden en Slägt, et Hushåll ſom af intet annat ſe däſtan kunde upplöſes. Brodren och den äldre Syſtern, hvilkas yrken helt och hållet öfverensſtämde, ägde dageligen hvarandras råd och upmuntringar i deras arbeten hvarunder den yngre Syſtren, ſtänd af bägge, ſåg ſin omſorg vid ſyſslan af ſin Broders Hushåll och ſin Fruntimmers göromål hvarmed ULRICA PASCH, i anſeende til Dess arbeten, icke medhann at ſig befatta.

Utom de rättelſer och underviſningar i Konſten ULRICA PASCH erhöll af ſin Bror, vann Hon tillika i Honom en Vän, ſom ville och kunde arbeta för Hennes fördelar.

Sjelf hade Hon alt hittils icke gjort et enda ſteg för at ſöka underſtöd af Publique Medel: och Dess modeſtie var ſå ſtor, at Hon ej en gång förſtod det Hennes talang kunde förvänta upmuntringen af en Penſion.

Et ſådant ſteg hade likväl, [illegible], bliſvit tagit af en Perſon ſom ej var Artiſt, kanſke utan hjelpa Konſtnerens rätta värde: men erkände [illegible] mer ſom månde [illegible] Penſionens värde af Hennes konſt på något ſätt [illegible] Riket.

Ledamot af Ridderſkapet och Adeln [illegible] denne Ridderſmann, vid 1760 års Riksdag, hos Dess Stånd [illegible] en Penſions tildelande åt ULRICA PASCH, hvilken ſaga til öfverläggning upſoge hos Rikſens Stånder, ſaſt

*) Kongl. Portraits Målare, Profeſſor och Riddare af Wasa Orden, Director vid Målare- och Bildh. Academien, född år 1733.

Hon derigenom med ännu mer verkſamhet kunde ſörja för ſin gamle Fader ſom, under Hennes uppfostrings-tid, dog fattig på medel, men rik af den hugſvalelſe Fadershjertat känner af glädjen öfver dygdiga och erkänſamma Barn: En ſkatt ſom ſtår icke ſtundom ſökas och med ſå få gråt ej ſkingrar ſig förvärfva.

Ulrica Pasch begrof ſin Far och hade nu uppfylt alla de plikter, den barnsliga kärleken Henne ålade. Lugn inom ſig ſjelf aftorkade Hon ſina tårar och återtog ſina Penslar. De gjorde ſedermera at underhålla hennes Syſter *) ſom från den tiden blef Hennes ſtändiga ſällſkap.

Det ſällſkapet Ulrica Pasch nu antagit var ſå ſkiljaktigt at, under den tid af 10 år Hon enſam förjde för ſit Hushåll och arbetade i ſin Atteiler, liknade den ena dagen den andra: det påföljande året det föregående och hvar ſtund, använd til et trägit arbete, förſöttades af en nöjd ſammanlefnad under hvilken de begge Syſtrarne njöto lugnhet, men aldrig något ſom ſtörde ſinnesſtugnet och deras huslige ſällhet.

Denna ſednare ökade ſin högd, då Ulrica Pasch återſåg ſin Bror ſom under en tid af 15 år uppehållit ſig vid Danſka och Franſka Konſt-Academierne och nu, på kallelſe, återvände til Fäderneslandet at där gagna med kunſkaper dem Han, genom egen flit, utan någons biſtånd ſig förvärfvat.

Lo-

*) Hedvig Lovisa Pasch, dog några veckor efter ſin Syſter.

Lorenz Pasch *) och Defs Syftrar utgjorde från denfamma ftunden en Slägt, et Hushåll fom af intet annat än döden kunde uplöfas. Brodren och den äldre Syftren, hvilkas yrken helt och hållet öfverensftämde, ägde dageligen hvarandras råd och upmuntringar i deras arbeten hvarunder den yngre Syftren, älfkad af bägge, fäfte fin omforg vid ftyrelfen af fin Broders Hushåll och de Fruntimmers göromål hvarmed Ulrica Pasch, i anfeende til Defs arbeten, icke medhann at fig befatta.

Utom de rättelfer och undervisningar i Konften Ulrica Pasch ärhöll af fin Bror, vann Hon tillika i Honom en Vän, fom ville och kunde arbeta för Hennes fördelar.

Sjelf hade Hon alt hittils icke gjort et enda fteg för at föka underftöd af Publique Medel: och Defs modeftie var få ftor at Hon ej en gång förftod det Hennes talang kunde förvänta upmuntringen af en Penfion.

Et fådant fteg hade likväl, några år förut, blifvit tagit af en Perfon fom ej var Artift, kanfke icke kände Konfternes rätta värde: men ärkände förtjenften hos et Fruntimmer fom målade vackra Portraitter utan at Hennes konft på något fätt koftat Riket.

Ledamot af Ridderfkapet och Adeln hade denne Riddersman, vid 1763 års Riksdag, hos Defs Stånd väckt fråga om en Penfions tildelande åt Ulrica Pasch, hvilken fråga til öfverläggning uptogs hos Rikfens Ständer, faft

*) Kongl. Portraitte - Målare, Profeffor och Riddare af Wafa Orden, Directeur vid Målare - och Bildh. Academien fedan år 1793.

fast den, som många flere värdige öfverläggnings-ämnen, blef lagd på bordet och där qvarliggande.

Om denna ansökan, til förmohn för en ung, modeste och skicklig Arbetarinna i Målningskonsten, blef understödd af den tidens Konstnärer, är ovisst: men visst är det at Ulrica Pasch, obekymrad om denne ansökans utgång, med orubbadt sinneslugn fortsatte sine alt mer och mer i förtjenst stigande arbeten, bibehållandes dem vid et, mot hvar tid afpassadt, altid lika lågt pris.

Hennes Broders första göromål, efter Dess hemkomst i Riket, blef at förnya ansökningen om Pension för sin Syster. — Ehuru Hans möda härvid icke sparades, var den likväl frugtlös i en tid och vid de, åren 1769 och 1771, infallande Riksmöten där skilda tänkesätt, partier, anläggningar, tvedrägt, enskilte affigter och olika begrep om frihet ledde all verksamhet til helt andre företag än dem som ägde gemenskap med de vackra Konsterne.

Ulrica Pasch deltog ej i sin Broders synbara ledsnad öfver dessa misslyckade försök. — Hon var lika jämn i sit förhållande: lika ihärdig vid sin målning. Det enda stundom syntes gräma Henne var at Hennes Bror, oagtadt Dess merit, arbetsamhet och den ringa utgift Han orsakat Riks-Cassan, sjelf saknade vidare upmuntran än den lilla Pension Honom, straxt efter Dess hemkomst, Nådigst tildelades och hvarvid Hans vissa Inkomster beständigt stadnade.

Om någon gång et yttrande af Ulrica Pasch förrådde at Hon ej var nöjd, var det öf-

öfver den omständigheten at Hennes Söner för sin [illegible] och [illegible] mången [illegible] mer [illegible] än en [illegible] Anda bör göra, för at [illegible] både [illegible] och [illegible] [illegible] sig i Konsten [illegible] sig til [illegible] företag, [illegible] kunna [illegible] af den [illegible] [illegible] Hans [illegible] sin [illegible].

Ulrica Pasch [illegible] sina spår [illegible] tog för sig ... och försummade ej at för Henne någon [illegible] som skulle tilgifvas.

En [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sin [illegible] utan [illegible] och utan at dem glömma. Det ena gifver tillfälle åt en nogare granskning; det andra at därå draga en liten slöja ... och Ulrica Pasch, i hvad form hälst, [illegible] sin [illegible] [illegible] och at [illegible] i den [illegible] [illegible] ej är möjligt at [illegible] den en [illegible] som sig själf [illegible].

Ulrica Pasch [illegible] och [illegible] lång dess [illegible] och när Hon, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] at [illegible] för den [illegible] Henne mer [illegible] alla [illegible] och Konster.

I sådan [illegible] af [illegible] och [illegible] [illegible] den [illegible] Ulrica Pasch [illegible] 1773 antogs til Ledamot af Kongl. Målare- och Bildhuggare-Academien.

fast den, som ändoch flere vänlige öfvertygningsämnen, blef lagd på bordet och där qvarliggande.

Om denne ansökan, til förmohn för en ung, modest och skicklig Arbetsman i Målningskonsten, blef antecknad at den tidens Konstnärer, så [illegible] man [illegible] är det at Ungdomens Försök, obesvarad om denne ansökans utgång, med orubbade sinnesläge fortsatta sina [illegible] och sine i förtjenst stigande arbeten, bibehållandes dem vid et, med hvar sin afgiftskt, stod lika lägt pris.

Hennes Broders förste göromål, efter Dess hemkomst i Riket, blef at förnya ansökningen om Pension til sin Syster. — Förslaget blef ändå härvid icke sparadt, var den likväl fruktlös i en tid och vid de, åren 1769 och 1771, inträffande Riksmöten där skiljda tänkesätt, partier, anläggningar, tvedrägt, enskilte afsigter och oklara begrep om frihet kunde at vanvårdas til [illegible] andra ämnen än dem som ägde gemenskap med de vanlige ämnena.

Ulrikas Fasters hälsa [illegible] [illegible] sin svåraste syndares förslag aldrig [illegible] förlöpte förtryckade försök. — Hon var lika jämn i sit förhållande: lika sträfsig vid sin målning. Det enda bekymret syntes grunda Hennes lott at Hennes Bror, egnade Dess dygder, arbetsamhet och den ringa utgift Han ortskilt Riks-Cassan, sjelf fulländade vidare ofantligt för sin lilla Pension förmånen, hvars öfver Dess hemkomst, skötsel tilldelades och sparsamt Hans vista bekomster behöfliga fortsatte.

Om någon gång en jämförelse af Ulrikas Fasters förmåde at Han ej var nöjd, var det

öfver den omſtändigheten at Hennes Broder för ſin bergning och föda var tvungen arbeta mer trälſamt än en värkelig Artiſt bör göra, för at äga både ledighet och munterhet at höja ſig i Konſten och bereda ſig til deſſa ſtörre företag, hvilka ſå lätt kunna ärhållas af den tekningsſäkre Artiſten då Hans talang rätt får användas.

Ulrica Pasch önſkade alt för ſin Bror — ingen ting för ſig — och åſtundade ej at för Henne någon anſökan mer ſkulle tilgöras.

En ſagtmodig uptager vidrigheter på ſamma ſätt ſom medgång: utan häftighet och utan at dem glömma. Det ena gifver tilfälle åt en nogare granſkning: det andra at deraf draga en ſann ſlutſats — och Ulrica Pasch, i hvad ſom hände, fann ſin verkeliga ſällhet icke ſtörd och at tröghet i den ſå kallade lyckan icke är mägtig at rubba den en vis innom ſig ſjelf åtnjuter.

Ulrica Pasch ägde ſin Bror och ſin talang dem Hon bägge ſå högt älſkade, och när Hon, utom egne arbeten, använde den ſednare til biträde åt den förre, kände Hon förnöjelſen utaf at ofta lätta mödan för den ſom var Henne mer dyrbar än alla ſkatter och inkomſter.

I ſådan likſtämmighet af lefnadsſätt och tänkeſätt framſkredo 30 år, hvarunder den rättviſan vederfors Ulrica Pasch, at Hon år 1773 antogs til Ledamot af Kongl. Målare- och Bildhuggare-Academien.

Ulrica Pasch åldrades ſnart och vid begynnelſen af Deſs 60 år började hälſan ſynbart aftaga, hvartil ſtillaſittande och för trägit arbete bidrog.

Sinnets ſtyrka och förmögenhet bibehöll ſig dock i det yttersta, och korrt för ſin död målade Hon, efter anledning af en liten gammaldags Tafla, Konung Carl VIII i Bröſtſtycke, med ſamma ſäkerhet ſom alla förut af Hennes penſel utförde Portraitter.

En Copia af nämnde ſiſta arbete hade Hon äfven begynt, då ſtunden inföll hvilken ſatte et mål för Hennes arbetſamhet och korrt derpå för Hennes lif.

En länge ihärdig hoſta, ſom bådat Lungans ſkadande, tiltog under det krafterne på en gång aftogo.

Mattighet mer än ſjukdom ökade Hennes kropps ſvaghet med hvar dag. — Själen allena behöll ſin ſtyrka.

Lugnet och ſamvetsfriden, från Henne oſkiljaktige under lefnadsloppet, åtfölgde hvart andetag ſom förebådade det ſiſta: och hoppet at ärnå den viſſa fullkomligheten fullbordades den 2 April 1796 då Hon, utan plågor, ſtilla afled, omgifven af dem Henne ouphörligen älſkat och upriktigt förjde.

Ulrica Pasch var ej allenaſt aktningsvärd för ſin talang, Hon var det med lika rätt för ſine perſonlige egenſkaper.

Hennes Caracter var den mäſt älſkvärde: Hennes hjerta godt och ömt: Hennes ſinne fromt:

brott; Hennes löslighet ofelir ... Hennes fattningsgåfva tätt; Hennes tankfulla sätt och, när det lyder til Prästens nytt, och öfvertalande.

Hennes benägenhet at bidraga och hjelpa den som kunde gagnas af Hennes omtanke, är närmast förtrogit; Dess upfostran mot Fader och Syster ... i hvad mån andre vigtige först varit ... Hennes egit i ... at ... het endast med densamma kan jämföras.

Medlidandet för den Nödlidande gjorde Hon til en af sina första pligter, och ... vara i ... och ... Hon ... deras betryck.

Sparsamheten var de första leder af Hennes hand i de tider då ... Hon kände ... den var en dygd.

Uphöjd i den tiden då sjelfständighet och ordning borde til förena och det vore nödvändigt at en Fruentimmer ... at hafwa äfven få gagneligt som behageligt, lade Ulrica Pasch, enligt dess grundsatser, egen underwisning i alla Hennes Köns nyttiga kunskaper.

I Synnerhet af en Hushåll, ... arbetet vid sin bord, upmärksam i ungdomens ... vid Hon lärare ... gifmildhet ... glittrighet ... andra ... fullständigheterna i ... Ännu men i all var Grundsatsen ... ett godhet i hjertat som utgjorde ... af Hennes sjel.

Ulrica Pasch åldrades snart och vid begynnelsen af Dess 60 år började hälsan synbart aftaga, hvartill sinnesstyrka och för trägit arbete bidrog.

Sinnets styrka och förmögenheter bibehöll sig dock i det yttersta, och kort för sin död målade Hon, efter anledning af en liten gammaldags Tafla, Konung Carl XIII i Bondbyxor, med samma säkerhet som alla förut af Hennes pensel utförda Portraiter.

En [illegible] påbörjadt [illegible] Hon äfven begynt, då stunden inom hvilken satte et mål för Hennes arbetsamhet och konst skapa för Hennes lif.

En länge fördröjd hosta, som bådar Lungans skadande, tilltog under det krafterne på en gång aftogo.

Minnet mer än förståndet saknade Hon [illegible] med hvar dag. — Själen allena behöll sin styrka.

Lugnet och sinnesstyrkan, såsom Henne oskiljaktige under lefnadsloppet, stärkte Henne ändtligen som förebådade det sista, och hoppet at finna den väsentliga fullkomligheten fullbordades den 2 April 1796 då Hon, utan plågor, stilla afled, omgifven af dem Henne oupphörligen älskat och upriktigt sörjde.

Ulrica Pasch var ej allenast aktningsvärd för sin talang, Hon var det med lika rätt för sina personliga egenskaper.

Hennes Caracter var den mest älskvärda: Hennes hjerta godt och ömt: Hennes sinne

frimt:

fromt: Hennes förſtånd odladt — Hennes fattningsgåfva lätt: Hennes omdöme ſant och, när det leddes til Näſtan mildt, och öfverſeende.

Hennes benägenhet at biſpringa och hjelpa den ſom kunde gagnas af Hennes omſorg, är närmaſt ådagalagd i Deſs upförande mot Fader och Syſter. — I hvad mohn andre torftige deraf varit hugſvalade bör ej nämnas, då Hennes egit bemödande at dölja ſin hjelpſamhet endaſt med denſamma kan förliknas.

Medlidandet för den Nödlidande gjorde Hon til en af ſina förſta pligter: och begrepet om andras nöd felades icke Henne, ſom ſjelf varit i betryck och ſett ſine närmaſte deraf betungade.

Sparſamheten var derföre icke af Henne känd i de tilſällen då den blifver et fel: men Hon kände och ſorgfälligt utförde den ſå ſnart den var en dygd.

Upfoſtrad i den tiden då alfvarſamhet och ordning hörde til ſederne och det anſågs nödvändigt at et Fruntimer danades at blifva äfven ſå gagneligt ſom behageligt; hade Ulrica Pasch, enligt deſſa grundſatſer, vunnit undervisning i alla Hennes Kön tilhörige kunſkaper.

I ſtyrelſen af ett Hushåll, ordentlig: i arbetet vid ſin konſt, upmärkſam: i umgänget angenäm: viſte Hon förena alfvarſamhet och glättighet ſamt otvunget afpaſſa det ena och andra efter omſtändigheterne i ſammanlefnaden: men i alt var fromheten ſynbar och denna godhet i hjertat ſom utgjorde taflan af Hennes ſjäl.

Ulrica Pasch var icke vacker: men Hon var et Fruntimmer ſom vid förſta åſeendet väckte aktning och ända i ſin ålderdom ägde et intagande behag.

Detta goda tycke med ſanningen af Hennes utſeende bevaras i det Portraitte Hennes Vän och Bror målat: och Hennes anledsdrag äro väl träffade i den Bröſtbild ſom efter Hennes död blifvit förfärdigad af en Konſtnär *), hvilken för at innom denna Academie, hvaraf Han är en Medlem, lämna et bevis af ſin talang, valt dertil et ämne af värde både för Konſternes ſamfund och hvar och en ſom älſkar minnet af den Perſonliga dygden.

Ulrica Pasch ägde alla egenſkaper at göra en man lycklig: men Hon ägde inga medel; och i alla tider hafva deſſa oftaſt varit föremålet i en ägtenſkaps förbindelſe.

Hennes hjerta var helgadt åt beſtändigheten, och den yttrade ſig i vänſkapen ſom utgjorde Hennes enda böjelſe.

Ulrica Pasch ägde Vänner: men hjertats vän fann Hon i ſin enda Bror, med hvilken ſinnelag, tycke, tilgifvenhet och aktning förenade Henne äfven ſå ſtarkt ſom Blodsbandet.

Ulrica Pasch ſökte alla tilfällen at lämna ſin älſkade Broder prof af den mäſt utförda vänſkap och äfven i egenſkap af Konſtnär upſökte den.

I Por-

*) H. Sam. Hoffmeister, Kongl. Bildhuggare.

I Fortalite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] förnöjelsens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fer, Landar och [illegible] [illegible] [illegible] och med [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] och arbete.

När [illegible] Paren [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] göromål, [illegible] Hon [illegible] [illegible] [illegible] Hans [illegible].

[illegible] en gång [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hennes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Och [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hennes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hennes i alla [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

Ulrica Pasch var icke vacker: men Hon var et Fruntimmer som vid [illegible] väckte aktning och ända i sin ålderdom ägde et intagande behag.

Detta goda tycke med [illegible] af Hennes [illegible] bevisas i det Porträtte Hennes Vän och Bror målat: och Hennes anletsdrag äro väl träffade i den Bröstbild som efter Hennes död blifvit graverad af en Konstnär *), hvilken [illegible] hvar-af Han är [illegible] et bevis af sin talang, satt dertil en summa at [illegible] och hvar och en som [illegible] af sina [illegible].

Ulrica Pasch ägde alla egenskaper at göra en man lycklig: men Hon ägde inga medel; och i alla tider hafva dessa oftast varit förenade i en egenskaps [illegible].

Hennes hjerta var [illegible] til vänskapligheten, och den yttrade sig i vänskaper som utgjorde Hennes enda böjelse.

Ulrica Pasch ägde Vänner: men kärast var [illegible] Hon i sin enda Bror, med hvilken kunskap, tycke, tillgifvenhet och aktning förenade Henne ännu så starkt som Blodsbanden.

Ulrica Pasch sökte alla tillfällen at lemna sin älskade Broder prof af sin mäst [illegible] vänskap och äfven i egenskap af Konstnär upsökte den.

I Por-

*) H. Sam. [illegible], Kongl. Bildhuggare.

I Portraitte-Målningen förefalla vissa likformigheter som nödvändige i det hela, ofta måste uprepas, synnerligen i de stora Kongl. Portraitterne, där gerna i mängd förekomma spetsar, fransar och galoner, hvilka, på det sätt och med den utförning LORENTZ PASCH och Dess Syster, enligt fordna tidens noggranhet dem målade, fordra både åtmärkning och arbete.

När ULRICA PASCH såg sin Broder ledsen och stundom uptröttad af dessa monotona göromål, var Hon mohn om at Han skulle lämna sine penslar för at i hvila eller sällskap eller förfriskningen af landtluften återhämta munterhet och styrka til fortsättningen af sit arbete. Han följde Hennes råd: och när Han åter instälde sig vid sin Tafla, voro spetsar och fransar och galoner antingen fullbordade eller i det närmaste färdige genom Systrens pensel och vänskapsfulla nit at undanrödja til och med de minsta af Brodrens bekymmer.

Enigheten emellan dessa Syskon var orubbelig: i en enda omständighet voro de af olika tankar. Det angeck Hennes arbeten hvarpå Hon sjelf satte et ringa värde. Också kunde ULRICA PASCH aldrig förmås at höja det låga priset Hon faststält för sine Portraitter, ej en gång när Sedelmyntet gjorde summan til mindre än hvartil den sig förut besteg — men Hennes modestie hade en viss beställmelse. Och så stor vänskapen var, öfverträffades den endast af Hennes blygsamhet. — Den åtföljde Henne i alla företag. Bifall väntade Hon

ej — och det ſom gafs Henne trodde Hon mer härledas från artighet än rättviſa.

Hennes arbeten äro talrika, beſtående alla i Portraitter, mäſtadelen Bröſtſtycken. Af dem hafva några vid 2:ne Kongl. Målare- och Bildhuggare-Academiens Expoſitioner *) varit utſatte och et deraf blifvit lämnat til Academien ſåſom Hennes Reception. Detta utviſar hvad talang Ulrica Pasch ägde i tekning och målning både af Figuren och de tilhörigheter ſom Hiſtoriera Portraittet. Det viſar ock behaget af Hennes penſeldrag och den natur af hvar ſak ſom caracteriſerar ſtylen i Hennes Arbeten.

Alla Portraitter af Ulrica Pasch röja mycken ſanning, och liniamenterne äro väl träffade. Där blomſter ingå i Bildernes prydnad äro de både väl målade och ſtädade, hvari Hon ſig förvärfvat god inſigt i de ſtudier, efter naturen Hon med ſärdeles lätthet utöfvade.

Ulrica Pasch ägde mycken eldighet och med ſin fallenhet för konſten hade kunnat hinna

*) År 1790. — Et Portraitte, Bröſtſtycke, af Probſten P. Soilander: En för lärdom, nit och drift i Embetet ſynnerligen högaktad Man, hvilken lär hafva varit den ſiſte bland Sveriges Präſterſkap ſom burit långt ſkägg. Portraittet förvaras i Närtuna Kyrka.

År 1795. — Tvänne Portraitter, det ena af M. D. Aſſeſſoren Strandberg, Bröſtſtycke: Det andra Idéalt, föreſtällande et *Fruntimmer*, Figur til median. Finnes i Kongl. Målare- och Bildhuggare-Academiens ſamling af Receptions Stycken.

ra långe dert, om ej Hennes Kön [illegible] derför. — De Snillen som [illegible] vi fullkomlig Lärdom [illegible] Fruentimmer; men de [illegible] innehade; de förstå [illegible] de ville [illegible] i Hennes [illegible] af Hennes [illegible] Hennes [illegible] Lodamot, i hvilken [illegible] lysande föredöme för hvar Fruentimmer som höjer sin Kön [illegible] vackra Egenskaper.

[illegible] — och det som gafs Henne trodde Hon vara härledas från artighet än rättvisa.

Hennes arbeten äro talrika, bestående alla i Portraiter, mästedelen Bröststycken. Af dem hafva några vid den Kongl. Målare- och Bildhuggare-Academiens Expositioner *) varit utsatte och et något större lämnat til Academien såsom Hennes Reception. Detta utvisar hvad talang ULRICA PASCH ägde i tekning och målning både af Figuren och de tillhörigheter som utsirera Portraiter. Det visar och behaget af Hennes penselföring och den smak af hvar [illegible] som caracteriserar stylen i Hennes Arbeten.

Alla Portraiter af ULRICA PASCH röja mycken likhet, och Ornamenterne äro väl träffade. Där blomster ingå i Bildernes prydnad äro de både väl målade och skuggade, hvari Hon sig förvärfvat god insigt i de studier, efter naturen Hon med särdeles lätthet utöfvade.

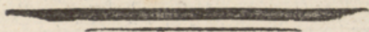
ULRICA PASCH ägde mycken ödmjukhet och med sin tallenter för konsten hade kunnat hin-

na

*) År 1771. — Et Portraite, Bröststycke, af Probsten P. SCHAGERMAN: En för lärdom, nit och drift i Embetet synnerligen högaktad Man, hvilken [illegible] vara den äldste bland Sveriges Presterskap som burit Kongl. [illegible]. Portraitet förvaras i [illegible] Kyrka.

År 1793. — Tvänne Portraiter, det ena af M. D. Afseliern SCHAGERMAN, Bröststycke: Det andra [illegible] Bröstbilde af [illegible], Figur til [illegible] i Kongl. Målare och Bildhuggare-Academiens samling af Receptions-stycken.

na långt deri, om ej Hennes Kön lagt hinder derför. — De Studier ſom fordras för at blifva fullkomlig Teknare äro ej lämplige för Fruntimmer: men de ſtudier Ulrica Pasch innehade; de fördelar Hon af deras användande viſte at draga; hafva varit tilräcklige at i Hennes arbeten beſtämma hedrande Minnen af Hennes förtjenſt: i dem ojäfviga bevis af Hennes rättighet at vara Konſt - Academiens Ledamot, i hvilken egenſkap Hon blifvit en lyſande föreſyn för hvart Fruntimmer ſom höjer ſit Köns behag med utöfningen af de vackra Konſterne.

Ink. på bokauk. 4/10 93. 1.05.

